

WAT JE TOEKOM (S)T!

COLOFON

'**Wat je toekomst**' is een uitgave van Spoor ZeS, de dienst van de Chiro die rond solidariteit en zingeving werkt. Het spel kadert binnen de nieuwe baseline van Broederlijk Delen: 'Tot iedereen mee is'.

Het is op maat gemaakt voor 12- tot 18-jarigen, maar het spel is ook fijn voor leiding of kookploegen!

Spoor ZeS
Kipdorp 30
2000 Antwerpen
03-231 07 95

Eindredactie
Sarah Sleven

Enorm veel dank aan Sandrien De Sterck, Katrien Monteyne, Jana Smet, Robin Goedertier, Tommy Sanic, Hanne Coeimans en Jana van Mechelen omdat jullie met zoveel overgave mee het spel uitwerkten, nalazen en mee nadachten.

Een speciale dankjewel aan de enthousiaste tito's en hun leiding van Chiro Bobo en Chiro Kreale voor het uittesten van het spel.

Foto's: Sandrien De Sterck en Tommy Sanic
Taalnazicht: Bart Boone
Vormgeving: Valerie Vanderlooy
Wettelijk Depot: D/2018/2909/10
Artikelcode Broederlijk Delen: BD-2019-8007

Heb je zin om mee te werken aan de ontwikkeling van Spoor ZeS-spelen? Heb je opmerkingen of vragen? Laat het gerust weten via spoorzes@chiro.be.

WAT JE TOEKOM(S)T!

Tijdens het spel 'Wat je toekomst!' maken de deelnemers kennis met de 17 duurzame ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's – Sustainable Development Goals).

Het spelterrein wordt omgevormd tot een levensgroot spelbord. De deelnemers strijden om het grootste aantal SDG's te verzamelen en komen zo meer over die doelstellingen te weten. Ze denken na over concrete acties die ze als Chirogroep kunnen doen om samen aan die doelstellingen te werken.

ONZE TOEKOMST EN DE SDG'S

We willen allemaal een toekomst waarbij er een einde gemaakt wordt aan armoede, ongelijkheid en klimaatverandering. We willen dat iedereen krijgt wat hen toekomt. Zodat we een mooie toekomst tegemoet kunnen gaan.

Toch is er nog veel werk aan de winkel. Iedereen zal zijn of haar steentje moeten bijdragen. Niet alleen landen, maar ook organisaties, bedrijven, burgers en jullie Chirogroep zal eraan moeten werken. Door duurzame keuzes te maken en duurzame acties te ondernemen, kunnen jullie ook bijdragen aan het behalen van de SDG's en een leefbare wereld voor iedereen.

Groepsgrootte: 6 tot 25 deelnemers

Doelgroep: 12- tot 18-jarigen

Spelbegeleiding: 2 of meer

Duur: 2 tot 3 uur

Terrein: Buiten. Binnen als er voldoende speelruimte is.

Doel: De deelnemers maken kennis met de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's – Sustainable Development Goals) en krijgen inzicht in hoe zij er door kleinere of grotere acties zelf aan kunnen bijdragen.

KORTE SPELUITLEG

De deelnemers spelen in duo's of trio's. Het spel wordt gespeeld op een levensgroot spelbord. De deelnemers dobbelen en zetten zo passen op het spelbord. Gedurende het spel kunnen ze 'acties' verdienen. Dat kan enerzijds door die op het spelbord te verzamelen en anderzijds door spelletjes en opdrachten uit te voeren. Als ze drie 'acties' van dezelfde kleur verzameld hebben, kunnen ze die inruilen voor de bijbehorende SDG. Het doel is zoveel mogelijk SDG's te verzamelen.

Het is de bedoeling dat de deelnemers via het spel de SDG's leren kennen en stilstaan bij welke concrete acties ze als Chirogroep kunnen doen om aan die doelstellingen te werken.

INHOUD

Vorbereiding	p. 4
Materiaal	p. 6
Speluitleg	p. 7
Nabespreking	p. 41
SDG's toegepast op de Chiro	p. 42
Broederlijk Delen	p. 45
Adressenlijst	p. 46
Meer Spoor ZeS	p. 47

VOORBEREIDING

LEZEN

Lees het spel goed door. Bekijk wat je haalbaar vindt met de beschikbare ruimte en tijd en pas eventueel opdrachten aan.

KAARTJES EN KOPIES

Haal de middelste pagina's uit de spelenbundel. Dat zijn de bijlagen die je nodig hebt om te verknippen en te kopiëren. Die bijlagen kan je ook downloaden op chiro.be/wat-je-toekomst.

- ◆ Knip de acties, SDG's en jokers uit (één joker per duo/trio + enkele extra).
- ◆ Kopieer het kruiswoordraadsel en het blad met categorieën zoveel keren als er duo's/trio's zijn.
- ◆ Druk de vakken voor op het spelbord af of schrijf de tekst over op gekleurde vellen A4-papier (één kleur per soort vak).

Maak twee vakken met het volgende opschrift:

- ◆ Gooi nog eens
- ◆ Zet 2 stappen vooruit
- ◆ Zet 2 stappen achteruit
- ◆ Je krijgt 2 extra acties
- ◆ Je verliest 2 acties
- ◆ Je verliest de SDG
- ◆ 1 beurt wachten
- ◆ Extra joker

Maak vier vakken met het volgende opschrift:

- ◆ Ruilen
- ◆ Je krijgt 1 actie

De volgende puntjes zijn elk één vak (dat kan ook op een A3-papier):

- ◆ SDG-hoofdkwartier
- ◆ Lokaal
- ◆ Ga naar het hoofdkwartier

MATERIAAL

Zoek het materiaal dat je nodig hebt bij elkaar. Er zijn enkele zaken bij die mogelijk niet meteen in je lokaal te vinden zijn, zoals pudding/chocomousse, koelboxen en ijs.

TERREIN KLAARZETTEN

Verzamel materiaal om het spelbord uit te zetten op het terrein. We maken het levensgroot. Je kan het op een verhard stuk grond maken waar je met krijt op kan tekenen, maar je kan de vakjes ook afbakenen met fietsbanden, touw, hoepels, enz.

Hiernaast vind je een voorstel voor het spelbord. Je mag zelf wijzigingen aanbrengen. Maak één hoofdcirkel met drie zijcirkels.

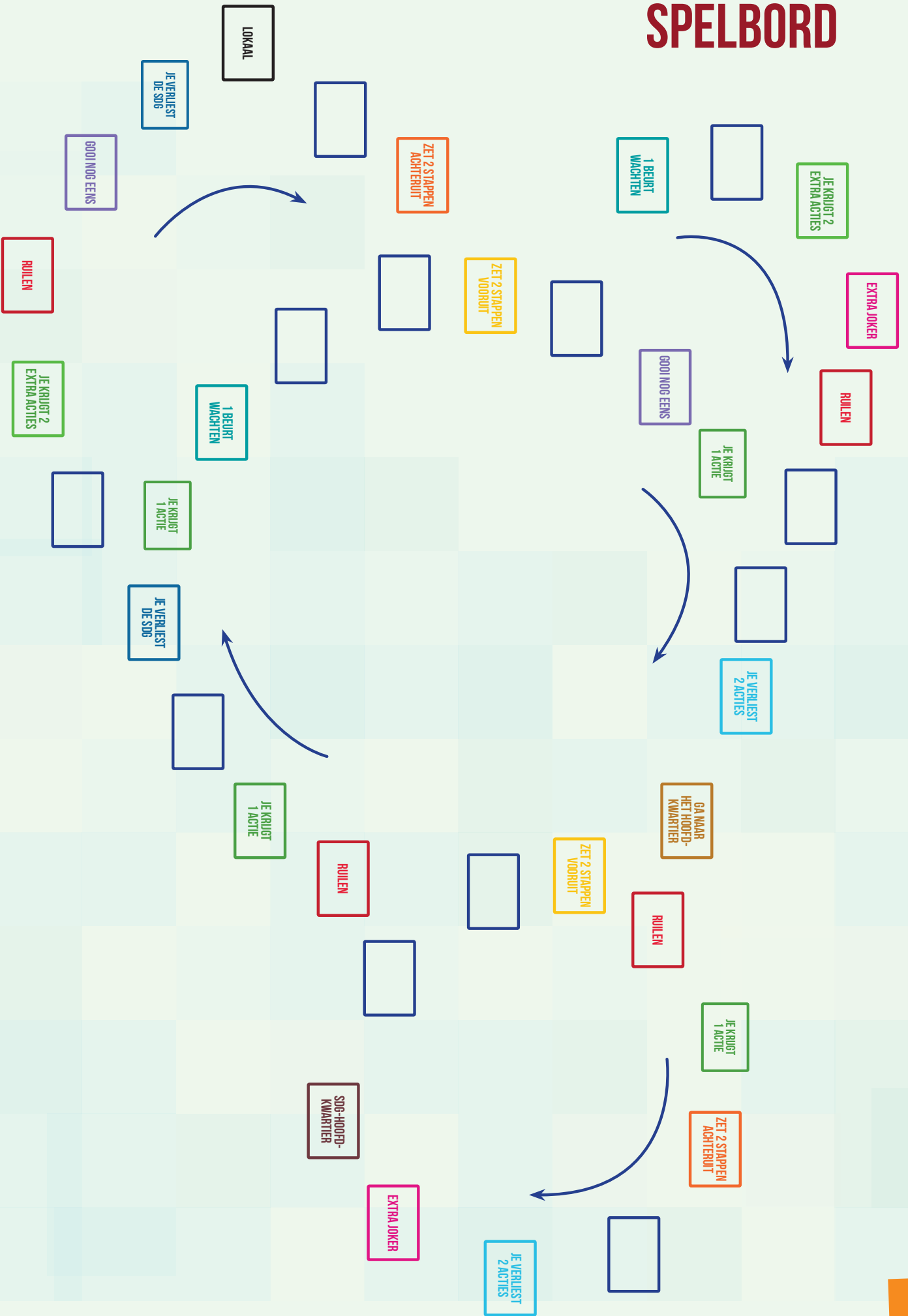
Op chiro.be/wat-je-toekomst vind je wat er op de vakjes van het spelbord moet komen. Je kan die vakken ook zelf maken met gekleurd (klad)papier. Verdeel alle vakken en laat er ook enkele leeg. Duid met pijlen aan in welke richting de deelnemers stappen mogen zetten.

Tip: Bij veel wind kunnen de kaartjes wegwaaien. Je kan ze eventueel in een plastic mapje doen en met tentharingen vastmaken.

Hang de SDG-poster op in de buurt van het spelbord. Hou de acties, SDG's en jokers bij.

SPELBORD

MATERIAAL

- ◆ Hoepels, touw, fietsbanden, krijt, enz. (om het spelbord af te bakenen)
- ◆ Vakken voor op het spelbord (download ze op chiro.be/wat-je-toekomst of maak ze zelf), eventueel plastic mapjes en tentharingen bij veel wind
- ◆ Kladdpapier (om eigen acties te formuleren)
- ◆ Verschillende kleuren verf voor de ploegverdeling
- ◆ Gsm of horloge met timer
- ◆ Potjes/bekers pudding of chocomousse (niet te groot!)
- ◆ Lepels
- ◆ Pet (die eventueel stuk mag)
- ◆ 2 waskommen/bassins met water
- ◆ 2 emmers met water
- ◆ 6 lege flessen
- ◆ Bekertjes
- ◆ Stok van ongeveer 30 cm
- ◆ 2 koelboxen/ketels
- ◆ Ijsblokjes
- ◆ 4 flessen met water (geen drinkwater)
- ◆ (Reuzen)dobbelsteen
- ◆ Pennen
- ◆ Krijt
- ◆ Fluitje
- ◆ Fluovestjes of sjaaltjes om teams te maken
- ◆ Fluitje
- ◆ 4 kegels
- ◆ Meerdere blinddoeken (die nat mogen worden)
- ◆ Grote bak
- ◆ Stevig plakband
- ◆ Zak voor afval

Opmerking: Gebruik regenwater voor de spelletjes om waterverspilling tegen te vermijden.

BIJLAGEN:

- ◆ Acties (bijlage 1)
- ◆ Poster SDG's (bijlage 2)
- ◆ Jokers (bijlage 3)
- ◆ SDG's (bijlage 4)
- ◆ Een woordzoeker per duo/trio (bijlage 5)
- ◆ Een categorieëntabel per duo/trio (bijlage 6)

SPELUITLEG

PLOEGEN VERDELEN

Materiaal: Verschillende kleuren verf

Het spel wordt gespeeld in duo's of trio's. Vanaf twaalf spelers maak je het beste trio's.

Je kunt de groep verdelen met een verdeelspelletje. Laat de spelers naast elkaar staan in een lange rij. Ze moeten elkaars hand vastnemen. Rol de rij op en knip ze daarna in stukjes. Elk stukje vormt een duo of trio.

Zet met verf een stip op het gezicht van de deelnemers om de ploegen duidelijk te onderscheiden.

KENNISMAKINGSSPEL

Materiaal: Poster SDG's en gsm of horloge met timer
Opmerking: Speel vanaf twintig spelers in twee ploegen

Inleidend spelletje: De leiding duidt een duo/trio aan. Zij krijgen de opdracht om een van de SDG's uit te beelden. De deelnemers mogen zelf kiezen welke.

Wanneer iemand van de andere groepjes doorheeft over welke SDG het gaat, mag hij of zij mee gaan uitbeelden. Na één minuut bespreek je wat er uitgebeeld werd.

Elk duo/trio moet minstens één SDG uitbeelden die nog niet aan de beurt geweest is.

Geef daarna een korte uitleg over de SDG's. Het is niet zo erg als ze niet meteen duidelijk zijn voor de deelnemers. In de loop van het spel leren ze die wel verder kennen.

Korte uitleg SDG's

De duurzame ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's - Sustainable Development Goals) zijn een reeks doelstellingen voor toekomstige internationale ontwikkeling. Ze zijn opgesteld door de Verenigde Naties en worden gepromoot als wereldwijde doelstellingen voor duurzame ontwikkelingen. De SDG's zijn van 2016 tot 2030 van kracht zijn en de hele wereld zal zijn steentje moeten bijdragen om ze te behalen. Die 17 doelen zijn met elkaar verbonden. Willen we vooruitgang maken op één doel, dan moeten we ook aan andere doelen werken. De SDG's willen een antwoord bieden op de grote wereldproblemen van vandaag zodat mensen later ook nog kunnen genieten van een leefbare wereld.

SPELVERLOOP

De deelnemers verspreiden zich over het levensgroot spelbord. Ieder groepje mag kiezen op welke vakje ze beginnen.

De jongste deelnemer mag beginnen met dobbelen. Daarna speel je verder in wijzerzin. Schrijf de volgorde van de ploegjes op, zodat jullie ze ook nog kunnen volgen als er groepjes elkaar voorbijsteken als ze een zijweg nemen. Het aantal stappen dat je mag zetten, wordt bepaald door de dobbelstenen. Je mag je alleen in wijzerzin verplaatsen. De spelers moeten effectief het aantal stappen zetten dat ze gegooid hebben. *Er zijn hierop twee uitzonderingen: zie 'Speciale vakjes'.*

De deelnemers kunnen verschillende 'routes' volgen: het bord bestaat uit een hoofdcirkel en enkele zijcirkels (zie tekening). Daarbij kunnen ze op verschillende soorten vakjes terecht komen. De vakjes zeggen meestal zelf wat er moet gebeuren.

Maak duidelijk dat het de bedoeling is om gedurende het spel zoveel mogelijk acties te verzamelen. Elk duo/trio krijgt één actie om het spel te beginnen. Nadat iedereen twee of drie keer gegooid heeft, onderbreek je voor een spel of opdracht met de hele groep. Daarmee kunnen ze extra acties verdienen. De deelnemers laten een trui of schoen liggen op het vakje waar ze stonden zodat ze na de spelletjes nog weten waar ze stonden. *Bij de trio's kun je ervoor kiezen om één speler op het spelbord te laten staan en die verder te laten dobbelen.*

Als ze de drie acties van eenzelfde kleur verzameld hebben, kunnen ze naar het vak met het SDG-hoofdkwartier gaan

om ze in te ruilen voor de bijbehorende SDG. Om op dat vakje te landen, mogen ze minder stappen zetten dan ze gedubbeld hebben. Als ze de SDG gekregen hebben, moeten ze zo snel mogelijk naar het vak met het lokaal gaan zodat ze de SDG daar kunnen gaan 'ophangen': plak de SDG's per duo/trio op een karton of verzamel ze tegen de muur.

Tip: met de begeleiding kan je het spel een beetje sturen. Je kan dezelfde kleuren geven aan een duo of trio zodat ze sneller drie acties van dezelfde kleur hebben. In het begin kan je bijvoorbeeld ook een beperkt aantal kleuren uitdelen en later extra kleuren toevoegen.

Deelnemers mogen enkel onderling ruilen als ze op het vak 'ruilen' komen.

Voor ze een SDG mogen ophangen, moeten ze eerst zelf nog een extra actie verzinnen die ze als Chirogroep kunnen doen om aan die actie te werken. Ze schrijven die actie op en hangen ze onder de SDG.

Elke ploeg moet zoveel mogelijk SDG's verzamelen. Het hogere doel is dat alle ploegen samen *alle* SDG's verzamelen – elkaar tegenwerken heeft dus geen zin.

SPECIALE VAKJES

Het spelbord bestaat uit verschillende speciale vakjes. Meestal moet je gewoon doen wat erop staat. Voor enkele vakjes vind je hieronder meer uitleg.

- ◆ **Gooi nog eens**
- ◆ **Zet 2 stappen vooruit**
- ◆ **Zet 2 stappen achteruit**
- ◆ **Je krijgt 2 extra acties**
- ◆ **Je verliest 2 acties:** enkel als een duo/trio die in handen heeft
- ◆ **Je krijgt 1 actie**
- ◆ **Je verliest een SDG:** enkel als een duo/trio die in handen heeft
- ◆ **1 beurt wachten**
- ◆ **Extra joker:** je krijgt een extra joker die je kan inzetten bij de spelletjes en opdrachten
- ◆ **Ruilen:** Je mag een actie ruilen met een team naar keuze. Het team waarmee je ruilt moet akkoord gaan met de ruil.
- ◆ **SDG-hoofdkwartier:** Daar kunnen ze de acties inruilen voor een SDG. Om op dat vakje te komen, mogen ze stappen van hun beurt laten vallen. Gooi je

bijvoorbeeld vier en heb je maar drie stappen nodig, dan mag je gewoon op het hoofdkwartier stoppen.

- ◆ **Lokaal:** Daar kunnen de spelers hun verzamelde SDG's 'ophangen'. Ook hier mogen ze blijven stilstaan, zelfs al gooiden ze meer.

Op chiro.be/wat-je-toekomst vind je de kaartjes voor op de vakjes van het spelbord. Je kan de kaartjes ook zelf maken op gekleurd (klad) papier.

JOKER

Elk team krijgt aan de start van het spel één joker. Die kunnen ze na de uitleg inzetten voor een spelletje of opdracht. Winnen ze dat spel, dan krijgen ze een extra actie.

Op het spelbord kunnen de teams ook extra jokers verzamelen.

Tip: Herhaal eventueel tijdens het spel dat ze jokers kunnen inzetten tijdens de spelletjes.

SPELLETJES EN OPDRACHTEN SDG'S

Nadat ieder duo/trio twee of drie keer gegooid heeft, onderbreek je voor een spel of opdracht voor de hele groep. Daarmee kunnen de deelnemers extra acties verdienen. Voor sommige spelletjes moeten er duo's en trio's samengevoegd worden tot twee teams. Elk duo/trio van het winnende team krijgt dan een willekeurige actie.

De deelnemers laten een trui of schoen liggen op het vakje waar ze stonden zodat ze na de spelletjes en opdrachten hun plaats terugvinden. Geef de speluitleg en vraag of een duo/trio een joker wil inzetten. Verdeel daarna in ploegen en speel het spel.

Tip: Als het spel te traag vooruitgaat, doe je een spelletje nadat iedereen twee keer gegooid heeft. Gaat het te snel, dan wacht je tot iedereen drie keer gegooid heeft.

Elk spelletje is gebaseerd op een SDG. Als spelbegeleiding kan je kort wat uitleg geven over die bijbehorende SDG.

ONDERWIJS

ONDERWIJS VOOR IEDEREEN (GELIJKE KANS EN LEVENSLANG LEREN)

Materiaal: 1 woordzoeker per duo/trio en pennen

Woordzoeker: De duo's en trio's moeten om het eerst alle woorden vinden die gerelateerd zijn aan de 17 doelstellingen. De woorden staan in alle richtingen. De winnaars krijgen een actie.

GEEN ARMOEDE

ARMOEDE UITROELEN, IN AL ZIJN VORMEN EN OVERAL

Materiaal: Fluitje en fluovestjes of sjaaltjes om teams te maken.

Voeg voor dit spel ploegjes samen zodat je twee teams krijgt. Elk duo/trio van het winnende team krijgt een actie.

Niemand achterlaten: Iedereen moet telkens het terrein overlopen bij elk fluitsignaal. De leiding staat in het midden van het terrein om spelers aan te tikken. Wie getikt wordt, moet stoppen met lopen en wijzen in de richting waarin hij of zij aan het lopen was. Je kan nog gered worden als je teamgenoten in diezelfde richting lopen en ze je meedragen. Daarbij mag je de grond niet raken tot je de overkant hebt bereikt. Lukt

dat, dan mag je weer meelopen, maar ook tijdens zo'n reddingsactie kunnen je teamleden getikt worden. Het spel is voorbij als er nog maar één team overblijft. Dat team krijgt een actie.

GEEN HONGER

HONGER BEËINDIGEN, BETERE VOEDING EN DUURZAME LANDBOUW PROMOTEN

Materiaal: Per deelnemer een potje met chocomousse of pudding en een lepel

Opmerking: Kan ook met een wortel gespeeld worden.

Chocomousetikkertje: Er is één tikker. De anderen hebben allemaal een potje chocomousse en een lepeltje vast. Zodra je getikt wordt, blijf je staan en hou je je potje chocomousse voor je. Je kan bevrijd worden als iemand met zijn of haar lepeltje een hapje komt nemen uit je potje. Is je potje leeg, dan ga je aan de kant staan. Het spel is voorbij als er maar één team overblijft met een potje dat nog niet leeg is. Dat team krijgt een actie.

GOEDE GEZONDHEID EN WELZIJN VOOR IEDEREEN

Materiaal: Pet, fluovestjes of sjaaltjes om teams te maken, kegels om goals af te bakenen

Voeg voor dit spel ploegjes samen zodat je twee teams krijgt. Elk duo/trio van het winnende team krijgt een actie.

Pet besmet: Er zijn twee teams, het is de bedoeling dat je het andere team ziek maakt. Dat doe je door zoveel mogelijk keren met de besmette pet in de goal van het andere team te lopen. Als je de pet hebt, moet je ze op je hoofd zetten voor je ermee mag lopen. Je mag ze ook naar elkaar gooien, maar dat moet dan vanuit stilstand. Het team met de minste ziektes wint en krijgt een actie.

SCHOON WATER EN SANITAIR

VOOR IEDEREEN, NU EN IN DE TOEKOMST

Materiaal: 2 bassins of waskommen, blinddoeken, 2 emmers met water, 6 lege flessen, bekertjes, fluovestjes of sjaaltjes om teams te maken

Voeg voor dit spel ploegjes samen zodat je twee teams krijgt. Elk duo/trio van het winnende team krijgt een actie.

Water halen: De twee teams staan achter een lijn, aan de overkant van het terrein staat voor elk team een bassin. Van elk team loopt er één speler naar de overkant. Zolang die daar zijn of haar hoofd onder water houdt, mag de rest van de ploeg met een bekertje water overscheppen van een emmer naar een van hun lege flessen. Komt de speler aan het bassin boven water, dan stop je met scheppen. Die speler loopt dan terug en wordt afgelost door een ander teamlid. Het spel is voorbij als een team zijn drie flessen vol heeft. Dat team krijgt een actie.

PARTNERSCHAPPEN OM DOELSTELLINGEN TE BEREIKEN

WERELDWIJD

Materiaal: Stok van ongeveer 30 cm

Voeg voor het tweede spel ploegjes samen zodat je twee teams krijgt. Elk duo/trio van het winnende team krijgt een actie.

Overdrager (per duo/trio): De duo's/trio's geven een stok door over een bepaalde afstand. Ze mogen de stok enkel met hun wijsvingers vasthouden. Wie de stok heeft, moet blijven stilstaan. Als de stok valt, moet je helemaal opnieuw beginnen. Het spel is voorbij zodra een ploegje de eindpositie bereikt. Zij krijgen een actie.

Overdrager (vanaf 12 personen): Per team geef je een speler door over een bepaalde afstand. Wie die speler vastheeft, moet blijven stilstaan. Als die persoon valt, moet je helemaal opnieuw beginnen vanaf de startpositie. Het spel is voorbij zodra een team de eindpositie bereikt. Dat team krijgt een actie.

PARTNERSCHAPPEN OM DOELSTELLINGEN BEREIKEN

WERELDWIJD

Materiaal: Krijt, hoge muur, fluovestjes of sjaaltjes om teams te maken

Voeg voor dit spel ploegjes samen zodat je twee teams krijgt. Elk duo/trio van het winnende team krijgt een actie.

Samen reus: Elk team moet met krijt zo hoog mogelijk op de muur een lijn trekken. Ze bouwen dus het beste een soort piramide. Het team dat het hoogste geraakt, krijgt een actie.

KLIMAAT

DE KLIMAATVERANDERING TEGENGAAN EN DE GEVOLGEN ERVAN AANPAKKEN

Materiaal: 2 koelboxen of afsluitbare potten, ijsblokken, 4 flessen met water, fluovestjes of sjaaltjes om teams te maken. Spelsterrein: Er zijn twee ploegen die in twee rijen naast elkaar staan. Een paar meter voor elke ploeg staat een koelbox of afsluitbare pot met ijsblokken in.

Voeg voor dit spel ploegjes samen zodat je twee teams krijgt. Elk duo/trio van het winnende team krijgt een actie.

Koelboxenrace: Elk team heeft een koelbox of afsluitbare pot met ijsblokken in. Het is de bedoeling dat je de ijsblokken van het andere team laat smelten door het volgende te doen: je loopt naar de koelbox van de tegenstanders, haalt het deksel eraf, loopt naar je eigen koelbox om het deksel er weer op te zetten en loopt naar je eigen team om je te laten aflossen. Elke keer dat er een deksel van een koelbox gehaald wordt, doet de leiding een beetje water bij de ijsblokken. Zijn je ijsblokken gesmolten, dan heb je verloren. Kom je aan bij je eigen koelbox en ligt het deksel er nog op, dan mag je erop gaan zitten en heb je gewonnen. De winnaars krijgen een actie.

1
GEEN
ARMODEE

**VOORZIE EEN
TWEEDEHANDSSYSTEEM
VOOR CHIROKLEREN.**

1
GEEN
ARMODEE

**VERZAMEL OUDE SLAAPZAKKEN
EN VELDBEDJES OF KOOP
ENKELE NIEUWE. DIE KUN JE
OP KAMP OF OP WEEKEND UITLEENEN AAN
KINDEREN DIE DAT ZELF NIET HEBBEN.**

1
GEEN
ARMODEE

**ORGANISEER EEN ROMMELMARKT
OF EETFESTIJN WAARVAN JE
DE OPBRENGST GEBRUIKT
VOOR ACTIVITEITEN OP KAMP.**

2
GEEN
HONGER

**GEEF VIERUURTJES DIE
NIET APART VERPAKT
ZIJN EN DRANK UIT GROTE
FLESSEN OF WATER VAN DE KRAAN.**

2
GEEN
HONGER

**HOU VEGGIEDAGEN OP
KAMP EN OP WEEKEND.**

2
GEEN
HONGER

**VERMIJD VOEDSELVERSPLLING
EN SPELLETJES MET ETEN.**

3
GOEDE
GEZONDHEID
EN WELZIJN

**EET EEN GEZOND VIERUURTJE,
BV. EEN STUK FRUIT**

3
GOEDE
GEZONDHEID
EN WELZIJN

**SPEEL VEEL ACTIEVE
SPELLETJES EN SPEEL VEEL
BUITEN IN DE FRISSE LUCHT.**

3
GOEDE
GEZONDHEID
EN WELZIJN

**MAAK EEN COMPLIMENTJES-
WALL OF BRIEVENBUS (OP
KAMP) WAARBIJ JE ELKAAR AF
EN TOE WAT COMPLIMENTJES GEEFT.**

ACTIEKAARTJE

ACTIEKAARTJE

ACTIEKAARTJE

ACTIEKAARTJE

ACTIEKAARTJE

ACTIEKAARTJE

ACTIEKAARTJE

ACTIEKAARTJE

ACTIEKAARTJE

**STUDEER SAMEN IN JULLIE
LOKAAAL (ALS DAT BETER
WERKT VOOR JOU).**

**VRAAG AAN JULLIE LEIDING
EEN AANGEPASTE WERKING
TIJDENS DE EXAMENS.**

**HEB BEGRIIP VOOR IEMAND
DIE EENS NIET NAAR DE
ACTIVITEIT KOMT OMDAT
HIJ OF ZIJ MOET STUDEREN.**

**DENK NA OVER DE
TAAKVERDELING BINNEN JE
GROEP. DOE TAKEN DIE JE
GRAAG DOET EN WAAR JE GOED IN BENT.**

**DEEL DE WC'S MET
JONGENS EN MEISJES.**

**ZORG VOOR EEN OMGEVING
WAARIN IEDEREEN ZICHZELF
KAN ZIJN EN WAAR ER
OPEN GEPRAAK KAN WORDEN OVER
THEMA'S ALS HOLEBIBSEKSUALITEIT.**

**INSTALLEER EEN
REGENWATERTON VOOR
WATERSPELLETJES. GEBRUIK
SPUITJES IN PLAATS VAN GROTE BALLONNEN.**

**BRENG EEN DRINKFLES MEE
TIJDENS ACTIVITEITEN.**

**LAAT DE KRAAN NIET LOPEN
BIJ HET TANDENPOETSEN,
AFWASSEN, UITWASSEN
VAN VERFBORSTELS, ENZ.**

ACTIEKAARTJE

ACTIEKAARTJE

ACTIEKAARTJE

ACTIEKAARTJE

ACTIEKAARTJE

ACTIEKAARTJE

ACTIEKAARTJE

ACTIEKAARTJE

ACTIEKAARTJE

**KOM ZOVEEL MOGELIJK MET
DE FIETS NAAR DE CHIRO EN
NEEM ZOVEEL MOGELIJK HET
OPENBAAR VERVOER VOOR UITSTAPPEN.**

**ORGANISEER EEN
DIKKETRIENDAG.**

**SLUIT JE LOKALEN ALTIJD
ZORGVULDIG AF. DOE
DE LICHTEN UIT ALS
ER NIEMAND IS EN VERGEET DE
VERWARMING NIET AF TE ZETTEN.**

**KOOP (AF EN TOE)
FAIRTRADEPRODUCTEN
ALS VIERUURTJE.**

**KOOP VERKLEEDKLEREN,
BESTEK, KAMPKLEREN,
DECORATIESPULLEN
ENZ. IN DE KRINGWINKEL**

**KOOP JE GROENTEN EN FRUIT
LOKAAL EN SEIZOENSGEBONDEN.**

**KIES VOOR OPENBAAR VERVOER,
NEEM DE FIETS OF GA TE
VOET BIJ UITSTAPPEN.**

**ONDERHOUD EN RESPECTEER
JE MATERIAAL EN GEBOUWEN.**

**DOE HET LICHT UIT NA
HET VERLATEN VAN HET
LOKAAL. MOEDIG DE
LEIDING AAN OM SPAARLAMPEN OF
LEDVERLICHTING TE KOPEN.**

ACTIEKAARTJE

ACTIEKAARTJE

ACTIEKAARTJE

ACTIEKAARTJE

ACTIEKAARTJE

ACTIEKAARTJE

ACTIEKAARTJE

ACTIEKAARTJE

ACTIEKAARTJE

10 ONBELENGD VERMINDEREN

NEEM NIET-LEDEN MEE
OP KAMP (CHIRO.BE/
IEDEREENMEEOPKAMP).

10 ONBELENGD VERMINDEREN

ORGANISEER EEN VRIENDJESDAG
EN BRENG JE VRIENDEN
MEE NAAR DE CHIRO.

10 ONBELENGD VERMINDEREN

DOE EEN ACTIVITEIT
SAMEN MET DE ANDERE
JEUGDBEWEGINGEN IN DE BUURT.

11 DOURZAME STEDEN EN GEMEENSCHAPPEN

DEEL MATERIAAL MET DE
BUREN. JULLIE MOGEN BV.
DE GRASMACHINE VAN DE
BUREN GEBRUIKEN EN ZIJ MOGEN AF
EN TOE JULLIE PARTYTENT LENEN.

11 DOURZAME STEDEN EN GEMEENSCHAPPEN

GA EENS SAMEN NAAR
EEN STADSEVENEMENT:
THEATER, CINEMA,
MARKT OF MUZIEKOPTREDEN.

11 DOURZAME STEDEN EN GEMEENSCHAPPEN

VRAAG AAN JE LEIDING OM
BIJ HET BEGIN VAN HET JAAR
BIJ JOU THUIS OP BEZOEK
TE KOMEN TER KENNISMAKING.

12 VERANTWOORDE CONSUMPTIE EN PRODUCTIE

BEWAAR DE ORDE IN JULLIE
LOKAAL. ZO VERMIJD JE DAT JE
SPULLEN KOOPT DIE JE AL HEBT.

12 VERANTWOORDE CONSUMPTIE EN PRODUCTIE

SPOOR DE KOOKPLOEG AAN OM
RESTJES TE GEBRUIKEN IN EEN
VOLGENDE MAALTIJD ZODAT
OVERSCHOTTEN NIET WEGEGGOID WORDEN.

12 VERANTWOORDE CONSUMPTIE EN PRODUCTIE

PRINT NIET TE VEEL AFFICHES,
FLYERS OF BRIEVEN. JE KAN
VEEL DIGITAAL COMMUNICEREN
VIA MAIL, WEBSITE OF SOCIALE MEDIA.

ACTIEKAARTJE

ACTIEKAARTJE

ACTIEKAARTJE

ACTIEKAARTJE

ACTIEKAARTJE

ACTIEKAARTJE

ACTIEKAARTJE

ACTIEKAARTJE

ACTIEKAARTJE

**DOE IN JE GEMEENTE MEE MET
EEN ACTIE VOOR HET KLIMAAT.**

**SPEEL SPELLETJES IN HET
THEMA KLIMAATOPWARMING.**

**ORGANISEER EEN OPRUIMZONDAG
WAAR ALLE SPELLETJES GETEST
WORDEN EN WAARBIJ JE
TEGELIJKERTIJD OUDE SPULLEN RECYCLEERT.**

**WAS JE OP KAMP ENKEL MET
BIOLOGISCH AFBREEKBARE
ZEEP EN SHAMPOO.**

**GEBRUIK BIOLOGISCH
AFBREEKBARE ZONNECRÈME.**

**VERMIJD OVERBODIG PLASTIC:
NEEM ZELF WINKELTASSEN
MEE (IN PLAATS VAN PLASTIC
ZAKJES), GEBRUIK GEEN RIETJES EN
GEBRUIK HERVULBARE FLESSEN.**

**NEEM NA EEN BOSSPEL AL JE
MATERIAAL WEER MEE NAAR
JE LOKAAL. BREEK KAMPEN AF
VOOR DE VEILIGHEID VAN DE DIEREN.**

**RECYCLEER JE AFVAL
ZORGVULDIG. PMD, GFT,
PAPIER EN RESTAFVAL
HOUDEN WE MOOI GESCHEIDEN.**

**HELP BIJVOORBEELD BIJ
DE PADDENOVERSTEEK
OF MAAK IN DE WINTER
ZAADBOLLETJES VOOR VOGELS.**

ACTIEKAARTJE

ACTIEKAARTJE

ACTIEKAARTJE

ACTIEKAARTJE

ACTIEKAARTJE

ACTIEKAARTJE

ACTIEKAARTJE

ACTIEKAARTJE

ACTIEKAARTJE

**ORGANISEER EEN ACTIE VOOR
HET GOEDE DOEL
(BV: KOFFIESTOP OF
KILOMETERS VOOR HET ZUIDEN).**

**SCHENK AANDACHT AAN
PESTEN. ZORG DAT IEDEREEN
ZICH GOED VOELT IN DE GROEP.**

**DURF JE MENING TE
UITEN EN AANDACHT TE
VRAGEN VOOR PESTEN
EN NIET GOED IN JE VEL ZITTEN.**

**SPREEK DE JEUGDDRAAD
AAN OM EEN ACTIEPLAN OP
TE STELLEN OVER DE SDG'S,
SAMEN MET ALLE JEUGDBEWEGINGEN
EN ORGANISATIES VAN DE GEMEENTE.**

**HANG DE POSTER MET
SDG'S OP IN JE LOKAAL.**

**VERTEL OP SCHOOL / THUIS
/ IN ANDERE HOBBY'S OVER
DIT SPEL EN OVER HOE JE
ER VERDER MEE AAN DE SLAG WILT.**

ACTIEKAARTJE

ACTIEKAARTJE

ACTIEKAARTJE

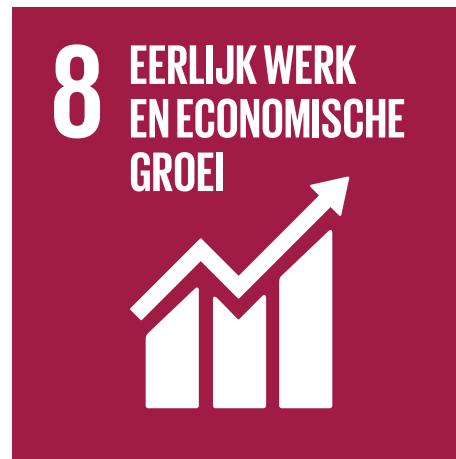
ACTIEKAARTJE

ACTIEKAARTJE

ACTIEKAARTJE

DUURZAM

ME ONTWIKKELINGS DOELSTELLINGEN

4 KWALITEITS-
ONDERWIJS

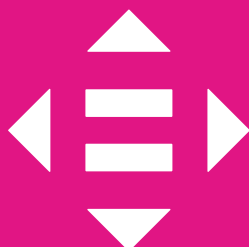
5 GENDER-
GELIJKHEID

6 SCHOON WATER
EN SANITAIR

10 ONGELIJKHEID
VERMINDEREN

11 DUURZAME
STEDEN EN
GEMEENSCHAPPEN

12 VERANTWOORDE
CONSUMPTIE
EN PRODUCTIE

16 VREDE,
JUSTITIE EN
STERKE PUBLIEKE
DIENSTEN

17 PARTNERSCHAP OM
DOELSTELLINGEN
TE BEREIKEN

**DUURZAME
 ONTWIKKELINGS
DOELSTELLINGEN**

1 GEEN
ARMOEDE

2 GEEN
HONGER

3 GOEDE
GEZONDHEID
EN WELZIJN

4 KWALITEITS-
ONDERWIJS

5 GENDER-
GELIJKHEID

6 SCHOON WATER
EN SANITAIR

2.

HONGER BEËINDIGEN, BETERE VOEDING EN DUURZAME LANDBOUW PROMOTEN

Nog steeds lijden 805 miljoen mensen in de wereld honger. Tegen 2030 moet het probleem van honger weggewerkt zijn. Iedereen moet over voldoende en kwaliteitsvol voedsel beschikken. Voedsel moet op zo'n manier geproduceerd worden dat ecosystemen niet worden beschadigd. Landbouwpraktijken moeten weerbaar gemaakt worden tegen de gevolgen van de klimaatverandering.

1.

ARMOEDE UITROELEN, IN AL ZIJN VORMEN EN OVERAL

Ondanks de halvering van de extreme armoede in de wereld tijdens de afgelopen decennia leven nog altijd 1,3 miljard mensen in extreme armoede. Tegen 2030 moet extreme armoede de wereld uit zijn. Overal moeten systemen van sociale bescherming uitgebouwd worden om mensen te beschermen bij tegenslagen. Iedereen moet over voldoende economische hulpmiddelen, zoals land, technologie en financiële diensten, kunnen beschikken. Verder moeten armen en zwakken weerbaarder gemaakt worden tegen de gevolgen van de klimaatverandering.

4.

ONDERWIJS VOOR IEDEREEN (GELIJKE KANSEN EN LEVENSLANG LEREN)

Ondanks vooruitgang de afgelopen decennia gaan vandaag nog altijd 58 miljoen kinderen niet naar de lagere school en 63 miljoen kinderen niet naar de middelbare school. Tegen 2030 moeten alle jongens en meisjes kunnen genieten van degelijk lager en middelbaar onderwijs. Genderongelijkheid en onevenwichtige toegang van kansengroepen tot onderwijs moeten weggewerkt worden. In het onderwijs moeten verdere kennis en skills rond duurzame ontwikkeling aangeleerd worden.

3.

VOOR IEDEREEN

Ondanks verbeteringen sterven jaarlijks nog altijd 6,6 miljoen kinderen voor hun vijfde levensjaar en overlijden jaarlijks 300 000 vrouwen tijdens of vlak na hun zwangerschap. Moeder- en kindersterfte moeten verder teruggedrongen worden en ziektes als hiv/aids, tuberculose en malaria moeten een halt toegeroepen worden tegen 2030. Iedereen moet toegang hebben tot seksuele en reproductieve gezondheidszorg en tot algemene gezondheidszorg. Verder moet het aantal verkeersdoden gehalveerd worden.

5.

GELIJKE RECHTEN VOOR MEISJES EN VROUWEN

Alle vormen van discriminatie tegen vrouwen en meisjes moeten tegen 2030 de wereld uit zijn. Verder moet een einde gemaakt worden aan geweld tegen vrouwen, kindhuwelijken, gedwongen huwelijken en vrouwenbesnijdenissen. Vrouwen moeten op een volwaardige manier kunnen deelnemen aan besluitvorming op politiek en economisch vlak.

6.

VOOR IEDEREEN, NU EN IN DE TOEKOMST

2,3 miljard mensen verkregen toegang tot zuiver drinkwater sinds 1990, maar 748 miljoen mensen hebben die toegang nog altijd niet. Tegen 2030 moet iedereen toegang hebben tot degelijk en betaalbaar drinkwater en sanitair. De kwaliteit van water moet verbeterd worden en water moet op een duurzamere manier gebruikt en beheerd worden.

7 BETAALBARE EN
DUURZAME
ENERGIE

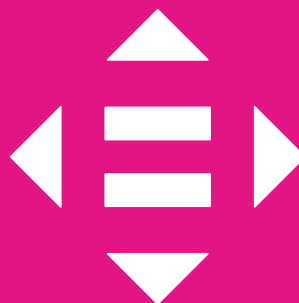
8 WAARDIG WERK
EN ECONOMISCHE
GROEI

9 INDUSTRIE,
INNOVATIE EN
INFRASTRUCTUUR

10 ONGELIJKHEID
VERMINDEREN

11 DUURZAME
STEDEN EN
GEMEENSCHAPPEN

12 VERANTWOORDE
CONSUMPTIE
EN PRODUCTIE

8.

DUURZAME ECONOMISCHE GROEI, WAARDIG WERK VOOR IEDEREEN

De koopkracht moet groeien bij iedereen, in het bijzonder in de minst ontwikkelde landen. Landen moeten een beleid voeren dat de creatie van jobs promoot, net zoals creativiteit en ondernemen. De bedoeling is dat economische groei niet langer gepaard gaat met achteruitgang van het milieu. Tegen 2030 moet iedereen op een waardige manier over een job beschikken. Kinderarbeid en dwangarbeid moeten aangepakt worden en arbeidsrechten en een veilige werkomgeving moeten beschermd worden.

7.

VOOR IEDEREEN

Iedereen moet tegen 2030 toegang hebben tot betaalbare, betrouwbare en moderne energiediensten. Het aandeel van hernieuwbare energie in het globale energieverbruik moet naar omhoog en energie moet op een efficiëntere manier gebruikt worden.

10.

IN EN TUSSEN LANDEN

Vandaag bezitten de 67 rijkste mensen op de wereld evenveel als de 3,5 miljard armsten. Zeven op de tien mensen in de wereld leven in landen waar de ongelijkheid groter is dan 30 jaar geleden. De inkomensongelijkheid in de wereld moet tegen 2030 kleiner zijn. Iedereen ongeacht geslacht, leeftijd, handicap, origine, religie of economische status moet kunnen deelnemen aan het sociale, economische en politieke leven. De regulering van globale financiële markten en instellingen moet verbeterd worden en de vertegenwoordiging van ontwikkelingslanden in die instellingen moet versterkt worden.

9.

INFRASTRUCTUUR UITBOUWEN, DUURZAME INDUSTRIALISATIE, INNOVATIE STIMULEREN

Infrastructuur moet betrouwbaar en duurzaam zijn, en moet zowel economische ontwikkeling als menselijk welzijn stimuleren. Een duurzame industrialisering moet gepromoot worden en de toegang van kmo's tot financiële diensten moet verbeterd worden.

12.

VERANTWOORDE CONSUMPTIE EN PRODUCTIE

De ecologische voetafdruk van de mensheid bedraagt momenteel anderhalve planeet. Ontwikkelde landen moeten de leiding nemen om consumptie- en productiepatronen duurzaam te maken zodat de druk op het milieu afneemt. Natuurlijke hulpbronnen moeten op een duurzame manier beheerd worden en voedselverspilling en -verlies moeten naar beneden. De hoeveelheid afval die geproduceerd wordt, moet naar omlaag en dat afval moet op zo'n manier beheerd worden dat de impact op het milieu zo klein mogelijk is. Bedrijven moeten duurzame praktijken opnemen in hun productieproces en erover rapporteren.

11.

DE STEDEN VEILIG, WEERBAAR EN DUURZAAM MAKEN

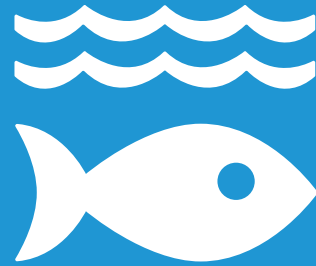
Iedereen moet tegen 2030 toegang hebben tot veilige en betaalbare huisvesting. Iedereen moet toegang hebben tot veilige, betaalbare en toegankelijke transportsystemen. Bewoners van steden moeten inspraak hebben in stadsplanning. De impact van steden op het milieu moet naar omlaag, met bijzondere aandacht voor de luchtkwaliteit en het afvalbeheer. Iedereen moet ook toegang hebben tot groene openbare ruimten.

13 KLIMAATACTIE

14 LEVEN IN
HET WATER

15 LEVEN OP
HET LAND

16 VREDE,
JUSTITIE EN
STERKE PUBLIEKE
DIENSTEN

17 PARTNERSCHAP OM
DOELSTELLINGEN
TE BEREIKEN

14.

DUURZAAM GEBRUIK VAN DE ZEEËN

De vervuiling van oceanen en zeeën moet significant teruggedrongen worden en maritieme ecosystemen moeten beschermd worden. Overbevissing moet stoppen en het visbestand moet op een duurzame manier beheerd worden.

13.

DE KLIMAATVERANDERING TEGENGAAN EN DE GEVOLGEN ERVAN AANPAKKEN

De strijd tegen de klimaatverandering moet de opwarming van de aarde beperken tot maximaal 2 °C. De strijd tegen de klimaatverandering moet opgenomen worden in het nationale beleid en de bevolking moet gesensibiliseerd worden. Landen moeten weerbaarder gemaakt worden voor de gevolgen van de klimaatverandering en natuurrampen.

16.

VEILIGE SAMENLEVINGEN WAAR IEDEREEN EEN PLAATS IN HEEFT, BETROUWBARE PUBLIEKE DIENSTEN EN RECHTSPRAAK VOOR IEDEREEN

De rechtstaat moet op nationaal en internationaal niveau versterkt worden en iedereen moet toegang hebben tot rechtspraak. Effectieve, verantwoordelijke en transparante instellingen moeten uitgebouwd worden in alle landen en op alle niveaus. Corruptie en omkoping moeten aangepakt worden. De rol van ontwikkelingslanden in globale instellingen moet versterkt worden. Fundamentele vrijheden moeten beschermd worden.

15.

BESCHERMING EN HERSTEL VAN ECOSYSTEMEN, DUURZAAM BEHEER VAN BOSSEN, BODEM EN BIODIVERSITEIT

Ook de ecosystemen op het land moeten beschermd worden. Bossen moeten op een duurzame manier beheerd worden en de strijd moet aangeboden worden tegen de verwoestijning. Biodiversiteit moet beschermd worden en het uitsterven van soorten moet tegengegaan worden. De bescherming van biodiversiteit en ecosystemen moet opgenomen worden in lokale planning en ontwikkelingsprocessen en in strategieën voor armoedebestrijding.

17.

WERELDWIJD PARTNERSCHAP OM DEZE DOELEN TE BEREIKEN

Deze doelstelling gaat over de middelen die nodig zijn om de andere doelstellingen te realiseren. Ontwikkelingslanden moeten meer eigen middelen mobiliseren uit belastingen om hun eigen ontwikkeling te financieren. Daarnaast moeten rijke landen hun belofte nakomen om 0,7 % van hun bruto nationaal product aan ontwikkelingshulp te geven. Verder zijn ook niet-financiële middelen belangrijk. Rijke landen moeten technologie beschikbaar maken voor arme landen en moeten investeren in de capaciteitsopbouw van die laatste groep landen. Verder moet het handelssysteem hervormd worden zodat ontwikkelingslanden een sterkere positie hebben in de wereldhandel.

WOORDZOEKER

E O
 W W I H
 D N W L T N
 U J V J Y O A H
 U D X G T I Z D V L
 R Z M O M S I Z Z C O X
 Z P L B E L G K Y L U J N R
 A G O O N F U N E D K E I W N O
 M Y A M S B L V A D I X N W O G I O
 E S A N I T A I R V E E A L I E J E N N
 E G J O G J Y M E S O H B U E R S Q V C
 I D K P J E A D I M D S N U S M U O
 T S J J I R E V R N H R A W E N
 C P I T C W O A O M V A I S
 U I L S A I N Z S Z M U
 D G R T G E E V O M
 O H E Y E G N P
 R R E G O T
 P I C I
 E E

GEEN ARMOEDE
 GEEN HONGER
 GEZONDHEID
 WELZIJN

VISVANGST
 WATER
 SANITAIR
 DUURZAME

ECONOMIE
 CONSUMPTIE
 PRODUCTIE
 INNOVATIE

VREDE
 EERLIJK
 SDG

CATEGORIËN

LETTER	INSECTEN	VLIEGENDE DIEREN (GEEN INSECT)	VIERPOTIGE DIEREN	PLANTEN & BLOEMEN	LANDEN	BOMEN	TOTAAL

LEVEN OP HET LAND

BESCHERMING EN HERSTEL VAN ECOSYSTEMEN, DUURZAAM BEHEER VAN BOSSEN, BODEM EN BIODIVERSITEIT

Materiaal: Pennen en blad met categorieën 'leven op het land'

A-B-C: Elk team krijgt een blad met zes categorieën op: insecten, vliegende dieren (geen insect), vierpotige dieren, planten & bloemen, landen, en bomen. De leiding roept een willekeurige letter af en elk team moet voor elke categorie een woord vinden dat bij die categorie hoort. Het team dat bij elke categorie een woord geschreven heeft, roept luid 'stop'. Iedereen stopt met schrijven en dan tel je de punten op. Daarvoor tellen alleen unieke woorden mee. Heeft een ander team hetzelfde woord bij dezelfde categorie, dan schrap je het en geen van beide teams krijgt een punt. Na x-aantal letters tel je alle punten over alle categorieën. Het duo/trio met de meeste punten krijgt een actie.

LEVEN IN HET WATER

DUURZAAM GEBRUIK VAN DE ZEEËN

Materiaal: Schoenen deelnemers, gsm of horloge met timer, een bak

Plastic hier: Baken een terrein af. De deelnemers gooien er al hun schoenen op. Die symboliseren het plastic in de zee. Naast het terrein zet je een bak. Elk duo/trio krijgt een minuut de tijd om zoveel mogelijk plastic te verwijderen. Ze doen dat door hun voet in de schoen te steken en die zo in de 'vuilnisbak' te sjoeten. Het duo/trio dat het meeste schoenen in de bak kreeg binnen de minuut krijgt een actie.

SDG-HOOFDKWARTIER

Als de deelnemers drie acties verzameld hebben van dezelfde kleur kunnen ze naar het vak 'SDG-hoofdkwartier' om de acties in te wisselen voor de bijbehorende SDG. Ze mogen om dit vak te bereiken minder stappen zetten dan ze dobbelden.

SDG'S OPHANGEN

Materiaal: Pen, papier en plakband.

Als ze een SDG op zak hebben moeten ze zo snel mogelijk hun SDG gaan ophangen in hun lokaal (ook een vakje op het spelbord). Ook om dat vak te bereiken, mogen ze minder stappen zetten dan ze dobbelden. De SDG's worden opgehangen op een karton of tegen een muur per duo/trio. Ze mogen de SDG pas ophangen als ze zelf nog een extra actie verzinnen die ze als Chirogroep kunnen doen om aan die SDG te werken. Die actie moeten ze opschrijven en bij de SDG hangen.

Tip: op pagina 42 vind je per SDG nog een extra actie. Zo kan je met de begeleiding een groepje met weinig inspiratie ondersteunen in het vinden van een actie.

Geef op het einde van het spel eventueel nog de mogelijkheid om acties te ruilen als er ploegen zijn die nog geen SDG's verzameld hebben.

NABESPREKING

Bespreek het spel.

- ◆ Wat vond je leuk, wat vond je minder leuk?
- ◆ Heb je iets geleerd?
- ◆ Denk jij dat je iets kan bijdragen aan de SDG's? Hoe?
- ◆ Welke acties zijn haalbaar in de Chiro?
- ◆ Maak een plan met drie tot vijf actiepunten voor jouw eigen ploeg. Maak heel concreet hoe je die actiepunten gaat aanpakken.
- ◆ Aan welke actie zou jij graag zelf werken? Hoe kan je dat concreet doen?
- ◆ Wat kan je thuis doen om aan de SDG's te werken?

Tips om een **actieplan** te maken:

- ◆ Laat je inspireren door andere jeugdbewegingen of scholen. Het is een heel goed idee om een actie over te nemen die ergens anders goed loopt.
- ◆ Maak je actiepunt heel concreet: "op die dag gaan we aan die actie werken" of "we doen dit iedere zondag en spreken elkaar erover aan als we het niet doen".
  - ◆ Bv.: We letten erop dat we het licht uitdoen bij het verlaten van het lokaal. We spreken elkaar erover aan als we dat niet doen.
  - ◆ Bv.: Op een specifieke zondag spelen we spelletjes voor het stadhuis of gemeentehuis om het klimaat onder de aandacht te brengen. Een week daarvoor schrijven een tekst naar de burgemeester. Twee maanden voordien hebben we naburige jeugdbewegingen uitgenodigd om mee te komen spelen en ook een brief te schrijven.
- ◆ Een actiepunt kan ook zijn om iemand anders te overtuigen. Zo kan je de leidingploeg en kookploeg overtuigen om een vegetarische dag te houden op kamp en op weekend.
- ◆ Wees trots op wat je doet en deel foto's van je acties op sociale media. Tag Spoor ZeS zodat we je actie kunnen delen: facebook.com/spoorzes of instagram.com/SpoorZeSChiro.

Zin om verder na te denken over de SDG's? Vanaf 16 jaar kan je het spel **Missie 2030** spelen. Dat werd ontwikkeld door De Aanstokerij i.s.m. provincie Vlaams-Brabant.

Benieuwd hoe jongeren over heel de wereld omgaan met de SDG's? **Fimcap**, de internationale koepel waar Chirojeugd Vlaanderen bij aangesloten is, focust sterk op de SDG's. Je kan erover lezen op fimcap.org/en/focus/sdg-s.

MISSIE
2030

het teamspel voor jongeren over de
duurzame ontwikkelingsdoelstellingen

SDG'S TOEGEPAST OP DE CHIRO

Tip: Ben je bij een andere jeugdbeweging? Pas de specifieke Chirotermen aan naar jullie equivalent.

◆ Geen armoede: stop elke vorm van armoede overal.

- ◆ Voorzie een tweedehandssysteem voor Chirokleden.
- ◆ Verzamel oude slaapzakken en veldbedjes of koop enkele nieuwe. Die kun je op kamp of op weekend uitlenen aan kinderen die dat zelf niet hebben.
- ◆ Organiseer een rommelmarkt of eetfestijn waarvan je de opbrengst gebruikt voor activiteiten op kamp.
- ◆ *Extra: Richt een solidariteitskas op. Dat geld kan je dan gebruiken voor gezinnen die er niet of maar gedeeltelijk in slagen het inschrijvingsgeld of andere kosten te betalen.*

◆ Geen honger: zorg dat iedereen toegang heeft tot goed en gezond voedsel en promoot duurzame landbouw met aandacht voor natuur en klimaat.

- ◆ Geef vieruurtjes die niet apart verpakt zijn en drank uit grote flessen of water van de kraan.
- ◆ Hou veggiedagen op kamp en op weekend.
- ◆ Vermijd voedselverspilling en spelletjes met eten.
- ◆ *Extra: Koop op kamp gezond, lokaal en seizoensgebonden.*

◆ Goede gezondheid en welzijn: zorg ervoor dat iedereen gezond kan leven en zich goed voelt.

- ◆ Eet een gezond vieruurtje, bv. een stuk fruit.
- ◆ Speel veel actieve spelletjes en speel veel buiten in de frisse lucht.
- ◆ Maak een complimentjes-wall of -brievenbus (op kamp) waarbij je elkaar af en toe wat complimentjes geeft.
- ◆ *Extra: Zorg dat je aandacht besteedt aan hoe leden en leiding zich voelen. Sta open voor een goed gesprek.*

◆ Kwaliteitsonderwijs: zorg voor goed onderwijs voor iedereen. Geef iedereen de kans om een leven lang bij te leren.

- ◆ Studeer samen in jullie lokaal (als dat beter werkt voor jou).
- ◆ Vraag aan jullie leiding een aangepaste werking tijdens de examens.
- ◆ Heb begrip voor iemand die eens niet naar de activiteit komt omdat hij of zij moet studeren.
- ◆ *Extra: De aspi's en leiding gaan mee op (hoofd)animatorcursus.*

◆ Gendergelijkheid: gelijke rechten voor jongens en meisjes.

- ◆ Denk na over de taakverdeling binnen je groep. Doe taken die je graag doet en waar je goed in bent.
- ◆ Deel de wc's met jongens en meisjes.
- ◆ Zorg voor een omgeving waarin iedereen zichzelf kan zijn en waar er open gepraat kan worden over thema's als holebiseksualiteit.
- ◆ *Extra: Doe gemengde activiteiten (als je een niet-gemengde Chirogroep hebt).*

◆ Schoon water en sanitair: zorg ervoor dat iedereen toegang heeft tot proper water, propere toiletten en douches. Daarnaast moet er ook gewerkt worden aan duurzaam waterbeheer en moet vervuiling verminderd worden.

- ◆ Installeer een regenwaterton voor waterspelletjes. Gebruik spuitjes in plaats van grote ballonnen.
- ◆ Breng een drinkfles mee tijdens activiteiten.
- ◆ Laat de kraan niet lopen bij het tandenpoetsen, afwassen, uitwassen van verfborstels, enz.
- ◆ *Extra: Installeer wc's met een keuzespoelknop: een voor een kleine en een voor een grote boodschap. Zo verbruik je minder water.*

◆ **Betaalbare en duurzame energie: zorg dat iedereen betaalbare, betrouwbare, duurzame en moderne energie kan krijgen.**

- ◆ Kom zoveel mogelijk met de fiets naar de Chiro en neem zoveel mogelijk het openbaar vervoer voor uitstappen.
- ◆ Organiseer een dikketruidendag.
- ◆ Sluit je lokalen altijd zorgvuldig af. Doe de lichten uit als er niemand is en vergeet de verwarming niet af te zetten.
- ◆ *Extra: Hou op kamp een koudedouchedag (warm water is niet overal vanzelfsprekend, het vraagt energie om dat op te warmen).*

◆ **Eerlijk werk en economische groei: zorg voor jobs en duurzame ontwikkeling voor iedereen, met respect voor onder andere mensenrechten en het milieu**

- ◆ Koop (af en toe) fairtradeproducten als vieruurtje.
- ◆ Koop verkleedkleden, bestek, kampkleden, decoratiespullen enz. in de kringwinkel.
- ◆ Koop je groenten en fruit lokaal en seizoensgebonden.
- ◆ *Extra: Denk bij inkopen na of ze wel echt uit de Action moeten komen. Zijn er misschien alternatieven bij lokale handelaars?*

◆ **Industrie, innovatie en infrastructuur: zorg voor duurzame energie en moedig vernieuwing aan.**

- ◆ Kies voor openbaar vervoer, neem de fiets of ga te voet bij uitstappen.
- ◆ Onderhoud en respecteer je materiaal en gebouwen.
- ◆ Doe het licht uit na het verlaten van het lokaal. Moedig de leiding aan om spaarlampen of ledverlichting te kopen.
- ◆ *Extra: Verbouw je lokaal duurzaam. Installeer bv. zonnepanelen. Vaak kan je extra subsidies krijgen als je je jeugdlokalen duurzaam verbouwt.*

◆ **Ongelijkheid verminderen: verminder ongelijkheid in en tussen landen.**

- ◆ Neem niet-leden mee op kamp (chiro.be/iedereenmeeopkamp).
- ◆ Organiseer een vriendjesdag en breng je vrienden mee naar de Chiro.
- ◆ Doe een activiteit samen met de andere jeugdbewegingen in de buurt.
- ◆ *Extra: Speel een niet-competitief spel. Er moet niet altijd een winnaar zijn!*

◆ **Duurzame steden en gemeenschappen: zorg ervoor dat iedereen in veilige en duurzame steden kan leven.**

- ◆ Deel materiaal met de burens. Jullie mogen bv. de grasmachine van de burens gebruiken en zij mogen af en toe jullie partytent lenen.
- ◆ Ga eens samen naar een stadsevenement: theater, cinema, markt of muziekoptreden.
- ◆ Vraag aan je leiding om bij het begin van het jaar bij jou thuis om bezoek te komen ter kennismaking.
- ◆ *Extra: Nodig kinderen die in het park aan het spelen zijn uit om mee te spelen.*

◆ **Verantwoorde consumptie en productie: zorg voor duurzame consumptie en productie.**

- ◆ Bewaar de orde in jullie lokaal. Zo vermijd je dat je spullen koopt die je al hebt.
- ◆ Spoor de kookploeg aan om restjes te gebruiken in een volgende maaltijd zodat overschotten niet weggegooid worden.
- ◆ Print niet te veel affiches, flyers of brieven. Je kan veel digitaal communiceren via mail, website of sociale media.
- ◆ *Extra: Koop duurzaam (speel)materiaal dat lang meegaat, dat is beter voor de groepskas en voor het milieu.*

◆ **Klimaatactie: neem maatregelen tegen de verandering van het klimaat en de gevolgen daarvan.**

- ◆ Doe in je gemeente mee met een actie voor het klimaat.
- ◆ Speel spelletjes in het thema klimaatopwarming.
- ◆ Organiseer een opruimzondag waar alle spelletjes getest worden en waarbij je tegelijkertijd oude spullen recycleert.
- ◆ *Extra: Organiseer een vegetarische dag op kamp.*

◆ **Leven in het water: ga duurzaam om met oceanen en zeeën.**

- ◆ Was je op kamp enkel met biologisch afbreekbare zeep en shampoo.
- ◆ Gebruik biologisch afbreekbare zonnecrème.
- ◆ Vermijd overbodig plastic: neem zelf winkeltassen mee (in plaats van plastic zakjes), gebruik geen rietjes en gebruik hervulbare flessen.
- ◆ *Extra: Eet op kamp enkel vis met een duurzaamheidslabel. Eet geen tonijn. Tonijn wordt overbevist en bepaalde soorten zijn zelfs met uitsterven bedreigd.*

◆ **Leven op het land: zorg dat de kwaliteit van de grond niet slechter wordt. Zorg ervoor dat de verschillende soorten planten, dieren en hun omgeving in balans blijven.**

- ◆ Neem na een bosspel al je materiaal weer mee naar je lokaal. Breek kampen af voor de veiligheid van de dieren.
- ◆ Recycleer je afval zorgvuldig. Pmd, gft, papier en restafval houden we mooi gescheiden.
- ◆ Help bijvoorbeeld bij de paddenoversteek of maak in de winter zaadbolletjes voor vogels.
- ◆ *Extra: Hou je aan richtlijnen rond kampvuur, geluidshinder, afvalbeheer enz. Herontdek de kracht van stilte en geniet van de sterrenhemel.*

◆ **Vrede, veiligheid en sterke publieke diensten: vraag aandacht voor rechtvaardige en vreedzame samenlevingen voor iedereen.**

- ◆ Organiseer een actie voor het goede doel (bv: Koffiestop of Kilometers voor het Zuiden).
- ◆ Schenk aandacht aan pesten. Zorg dat iedereen zich goed voelt in de groep.
- ◆ Durf je mening te uiten en aandacht te vragen voor pesten en niet goed in je vel zitten.
- ◆ *Extra: Tolereer geen haatboodschappen of racisme.*

◆ **Partnerschap om doelstellingen te bereiken: zorg ervoor dat iedereen samen de 'global goals' steunt.**

- ◆ Spreek de jeugdgraad aan om een actieplan op te stellen over de SDG's, samen met alle jeugdbewegingen en organisaties van de gemeente.
- ◆ Hang de poster met SDG's op in je lokaal.
- ◆ Vertel op school / thuis / in andere hobby's over dit spel en over hoe je er verder mee aan de slag wilt.
- ◆ *Extra: Spoor je stad/gemeente aan om de SDG's te implementeren in het beleid.*

BROEDERLIJK DELEN

Broederlijk Delen is een organisatie die samen met lokale partners verspreid over de wereld succesvol strijdt tegen armoede en ongelijkheid. Zij focussen daarbij op drie thema's: recht op voedsel, duurzaam beheer van natuurlijke rijkdommen, en inspraak en vrede. Dat past dus helemaal binnen de SDG's.

Doe mee in de strijd tegen armoede en ongelijkheid en organiseer zelf een actie. Broederlijk Delen werkte een kant-en-klaar aanbod uit, maar je kan ook je eigen actie bedenken.

ORGANISEER EEN KOFFIESTOP

Organiseer een Koffiestop voor de ouders na de werking, of op de markt voor passanten, of aan een warenhuis voor klanten. Jij biedt een drankje aan (koffie, chocomelk, fruitshake, enz.) en vraagt in return een vrije bijdrage: simpel toch?

KILOMETERS VOOR HET ZUIDEN

Kilometers voor het Zuiden combineert sportiviteit met solidariteit. Organiseer met je vereniging een wandeltocht, fietstocht, estafetteloop, jogging, enz. Leg kilometers af en laat die sponsoren. Zo steunen jullie, kilometer per kilometer, de strijd tegen ongelijkheid.

Meer info: broederlijkdelen.be/nl/organiseer-een-actie.

Broederlijk Delen
TOT IEDEREEN MEE IS

ADRESSENLIJST

SPOOR ZES

Kipdorp 30
2000 Antwerpen
03-231 07 95
spoorzes@chiro.be
chiro.be/spoorzes
spoorzesindeklas.be

BROEDERLIJK DELEN

Huidevettersstraat 165
1000 Brussel
02-502 57 00
info@broederlijkdelen.be
broederlijkdelen.be

REGIONALE DIENSTEN

Regionaal secretariaat Antwerpen

Rolwagenstraat 73
2018 Antwerpen
03-217 24 90
antwerpen@broederlijkdelen.be

Regionaal secretariaat Limburg

Tulpinstraat 75
3500 Hasselt
011-24 90 20
hasselt@broederlijkdelen.be

Regionaal secretariaat Oost-Vlaanderen

Sint-Salvatorstraat 30
9000 Gent
09-269 23 40
gent@broederlijkdelen.be

Regionaal secretariaat Vlaams-Brabant/Mechelen/Brussel

Varkensstraat 6
2800 Mechelen
015-29 84 58
mechelen@broederlijkdelen.be

Regionaal secretariaat West-Vlaanderen

Sint-Jorisstraat 13
8800 Roeselare
051-26 08 08
roeselare@broederlijkdelen.be

MEER SPOOR ZES

Ga naar chiro.be/jongerspel, daar vind je nog een heleboel jongerspelletjes!

Nast jongerspelletjes maakt Spoor ZeS nog andere materialen.

QUE HUEVOS!

Aanbod basisonderwijs Spoor ZeS Sharon, een meisje van tien, neemt jou en je leerlingen mee naar Guatemala. Maak kennis met haar dorp en vriendjes en ontdek hoe moedig ze is in haar strijd tegen de ongelijke grondverdeling.

'Que huevos!' is een speels, vakoverschrijdend project voor het lager onderwijs en vertaalt de campagne van Broederlijk Delen op een leuke, belevende manier naar de klas.

'Que huevos!' bevat een handleiding voor de leerkracht, met een spannend verhaal, kant-en-klare lessen met methodieken, gespreksvormen, stilvalmomentjes en leuke weetjes, een werkboekje met opdrachten voor de leerlingen en het themalied. Een echte meezinger!

GEGROND

*Wat als jonge mensen in Guatemala kansen zouden krijgen?
Wat als boeren in Guatemala toegang tot landbouwgrond zouden krijgen?
Wat als ongelijkheid in Guatemala zou afnemen en armoede zou dalen?*

Het tekstenboekje van Spoor ZeS voor Broederlijk Delen 2019 biedt 64 pagina's met bezinnende teksten, doordenkers, getuigenissen van jongeren uit Guatemala en jongeren hier, gespreksvragen, inspirerende foto's en poëzie.

Verkrijgbaar via Broederlijk Delen:
broederlijkdelen.be/nl/bestellen.
Gratis voor Chirogroepen op chiro.be/bestelspoorzes.

Heb je zin om mee te werken aan de ontwikkeling van Spoor ZeS-spellen? Heb je opmerkingen of vragen? Laat het gerust weten via spoorzes@chiro.be.

